

Ақийда дарслари (192-дарс). Инсон жисмида қандай моддалар бор?

19:00 / 01.08.2022 2720

Аллоҳ таоло Бақара сурасида шундай марҳамат қиласи:

نَمَنْ أَكَوَرَبْ كَثْسَأَوْ يَبْأَسِي لْبِإِلِإِأُدْجَسَفَمَدَآلِإِأُدْجَسَلَةِكَئِالْمَلَلِأَنْلُقْذِإِوْ نِيرَفَأَكْلَا

«Эсла, фаришталарга: «Одамга сажда қилинглар!» дедик, бас, сажда қилдилар, фақат иблисгина бош тортди, мутакаббирлик қилди ва кофирлардан бўлди» (34-оят).

Фаришталарга Одамга сажда қилишни буюриб, Аллоҳ унга улкан мартаба ато этди. Аммо бу сажда ибодат учун эмас, балки Одамни – Аллоҳнинг улуғ ижодини табриклиш маъносида эди.

Аҳли сунна ва жамоа мазҳаби эътиқоди бўйича, набий ва сиддиқлардан бўлган хос башарлар фаришталарнинг хосларидан афзалдир. Шунингдек, иймонли, солиҳ авом одамлар фаришталарнинг авомларидан афзалдир. Бунга оят ва ҳадисдан далил бор.

Баййина сурасидаги қуидаги оят шу жумладандир:

رَبِّلْأَرْيَخْمُهَكَئِلُوْتَأَجَلْأَصَلِأَوْلَمَعْوَأُنَنْيَذْلِأَنِ

«Албатта, иймон келтирганлар ва солиҳ амалларни қилғанлар - ана ўшалар халойиқнинг энг яхшисиdir» (7-оят).

Халойиқнинг ичида фаришталар ҳам бор. Иймон келтириб, солиҳ амални қилган кишилар ҳаммадан афзал бўладилар. Чунки дунёда иймон ва амали солиҳдан кўра яхшироқ ҳеч бир иш йўқ.

«مَلِسْ وَهِيْ لِعْ هَلْ لَا إِلْصَهْ لَلْ أُلْوُسَرَ لَأَقْ :َلَأَقْ هَنْعُ هَلْ لَا يَضْرَرْ دَلْ لَا يَبْأَسْ
كَئْ أَلْمَلْ لَأَنْإِوْ نَجْ لَا إِلْ إِقْيَرَطْ هَلْ لَأَلْسَمْ تْلَيْ فُسَمْتْلَيْ كَلْسَ
يَذْمَرْتْ لَأَوْ دُوَادْ وَبَأْ هَأَوْرْ .»
مَلِعْ لَأَبْلَأَطْ لَأَضْرَأَتْ جَنْجَأْ عَصَتْلَ

Абу Дардо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ким илм талаб қилиш йўлига юрса, Аллоҳ унга жаннат йўлини осон қилиб қўяди. Албатта, фаришталар толиби илмни рози қилиш учун қанотларини қўяди», дедилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Соғлом ақлий далилга ўтамиз.

Аллоҳ таоло фаришталарни шаҳват ва ҳавои нафсдан холи қилиб яратган. Уларда маъсият қилиш қобилияти йўқ. Аммо инсонда шаҳват ҳам, ҳавои нафс ҳам, маъсият қилиш қобилияти ҳам бор. Бас, ўша тўғри йўлдан адаштирувчи нарсаларни енгиб, Аллоҳ таолога тоат-ибодатда юрган одам фариштадан афзал бўлади.

Инсон дастлаб тупроқдан яратилган, кейин биринчи одамдан тарқалган.

Мўмин-мусулмон одам дастлабки инсон – Одам тупроқдан яратилганига ва у билан унинг жуфтидан бошқа одамлар тарқалганига жазм или иймон келтиromoғи шарт.

Аллоҳ таоло Ҳижр сурасида:

وَنُونْ سَمْمَحْ نَمْمَلْ أَصْلَصْ نَمَنْسَنْ إِلَى أَنْقَلْخَدَقَلْ

«Батаҳқиқ, инсонни қуруқ лойдан, ўзгартирилган қора балчиқдан яратдик», деган (26-оят).

Ушбу оятда инсон аслида тупроқдан қорилған лойдан яратилганига далил келмоқда. Ҳозирги замон илми ҳам инсон танасида тупроқда мавжуд барча моддалар борлигини тасдиқлади.

Бу оятда зикр қилинған ҳолни тафсирчи уламоларимиз икки хил таъвил этганлар:

1. Инсонни Аллоҳ таоло балчиқ-лойдан ясаб туриб, чертса овоз чиқарадиган даражада қаттиқ ҳолга келганидан кейин жон киргизган.
2. Аллоҳ аввал чертса овоз чиқарадиган даражадаги қаттиқ тупроқ – лойни олиб, унга сув аралаштирган, сүнгра ўзгарадиган лой қилиб туриб, ундан одам ясаган.

Нима бўлганда ҳам, инсон лойдан, Аллоҳ таоло томонидан ясалгандир. У аслини унутмаслиги керак.

Аллоҳ таоло Роҳман сурасида:

رَأْخَفْ لِكِلْ أَصْلَصْ نَمَنْ نِسْنِسْ قَلْخَ-

«Инсонни сополга ўхшаш қуриган лойдан яратди», деган (14-оят).

Бу оятда «инсонни» деганда Одам Ато назарда тутиляпти. «Қуриган лой» деб таржима қилған иборамиз оятда «солсол» деб келған. У ҳам лойнинг қотиб, чертса овоз чиқарадиган бўлиб қолған ҳолига айтилади.

Ушбу оятда зикр қилинған ҳолат Аллоҳ таоло Одамни яратишининг турли босқичларидан биридир. Тупроқдан лой қилиниб, уни одам шаклига келтириб, сүнгра руҳ киритилған.

Қуръон таъкидлашича, инсонни йўқдан бор қилған зот уни тупроқдан яратған Аллоҳдир. Ҳозирги замон илми ҳам буни тасдиқламоқда. Илмий тажрибаларда исботланишича, тупроқда қандай моддалар бўлса, инсон жисмида ҳам ўша моддалар бор экан. Тупроқда карбон, кислород, фосфор, азот, калций, хлор, темир, мис, йод, алюмин каби йигирма хил модда бор бўлса, худди шу моддалар инсон жисмида ҳам бор.

«Сунний ақийдалар» китоби асосида тайёрланди